

Valtuustoaloite erityistilintarkastus kaupungin tehtäviin, toimivaltuuksiin ja vastuisiin KV 25.4.2022

TARKL 08.02.2023 § 5
258/02.02.01/2022

Kemijärven kaupunginvaltuusto palautti kokouksessaan 14.11.2022 § 132 tarkastuslautakunnalle uudelleen valmisteluun valtuustoaloitteen erityistilintarkastuksesta kaupungin tehtäviin, toimivaltuuksiin ja vastuisiin.

Tarkastuslautakunta on ottanut yhteyttä kolmeen tilintarkastusyhteisöön lähettämällä valtuustoaloitteen sekä täydennyksen ja tiedustelemalla ei-sitovaa hinta-arviota. Hinta-arvio saatiin vain yhdeltä tilintarkastusyhteisöltä riippuen erityistilintarkastuksen rajauksesta ja työn tekemisajankohdasta. Arvio ylittää kansallisen kynnyksiarvon. Tämä tarkoittaa, että hankinnassa on noudatettava hankintalakia (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016).

Hankinnan valmistelussa on mahdollista käyttää markkinakartoitusta (markkinavuoropuhelu, tietopyyntö). Hankintalain 65 §:n mukaan ennen hankintamenettelyn aloittamista hankintayksikkö voi tehdä markkinakartoituksen hankinnan valmistelua varten ja antaa tietoa toimittajille tulevaa hankintaa koskevista suunnitelmistaan ja vaatimuksistaan. Edelleen hankintalain 65 §:n 2 mom. mukaan markkinakartoituksessa hankintayksikkö voi käyttää riippumattomia asiantuntijoita, muita viranomaisia tai toimittajia. Näiden tahojen neuvoja voidaan käyttää apuna hankintamenettelyn suunnittelussa ja toteuttamisessa, mutta neuvojen käyttäminen ei kuitenkaan saa johtaa kilpailun vääristymiseen eikä 3 §:ssä tarkoitettujen syrjimättömyyden ja avoimuuden periaatteiden vastaiseen menettelyyn. Hankintalain 66 §:n mukaan, jos ehdokas, tarjoaja tai tarjoajaan liittyvä yritys on osallistunut hankinnan valmisteluun, on hankintayksikön varmistettava, että tämä ei vääristä kilpailua.

Valtuustoaloitteen mukaisessa erityistilintarkastuksen hankinnassa on tarkoituksenmukaista toteuttaa markkinavuoropuhelu, jotta saadaan kartoitettua mahdollisten tarkastuksen tarjoajien näkemyksiä toteutettavasta hankinnasta. Markkinavuoropuhelu toteutetaan julkaisemalla sitä koskeva ilmoitus hankintailmoitukset.fi -palvelussa pyytämällä osallistujia ja toteuttamalla heille syrjimätön ja tasapuolinen vuoropuhelu. Prosessiin käytetään Kemijärven kaupungin Cludia-hankintajärjestelmää. Markkinavuoropuhelu ei vielä sido hankintayksikköä varsinaiseen hankintaan. Mikäli hankinta toteutetaan, edellyttää se ensin kaupunginvaltuustolta määrärahaa.

Oheisena tarkastuslautakunnalle ehdotus valtuustoaloitteen mukaisen erityistilintarkastusprosessin etenemisestä. Valtuustoaloite ja sen täydennys **liitteenä 1 ja 2**.

Valmistelija	Hallintokoordinaattori Merja Maijala, 040 834 3849
Esittelijä	Puheenjohtaja
Päätösehdotus	Tarkastuslautakunta käy läpi ehdotetun erityistilintarkastusprosessin ja päättää edetä sen mukaan.
Päätös	Merkittiin, että Sirkka Pikkuvirta jääväsi itsensä ja poistui esteellisinä kokouksesta ennen tämän asian käsittelyä (HL 28 § 1 osallisuusjäävi) klo

17.09. Varajäsen Marja-Leena Vermas saapui paikalle klo 17.10.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

KV 14.11.2022 § 132

Liitteenä 3 on valtuustoaloite 25.4.2022 ja **liitteenä 4** tarkennettu valtuustoaloite 30.6.2022.

Päätös

Pekka livari esitti, että asia palautetaan uuteen valmisteluun. Aulikki Imporanta, Juhana Kelloniemi, Jarkko Kotilaine, Matti Hietanen kannatti livarin esitystä.

Puheenjohtajan tiedusteltua oliko valtuusto yksimielisesti asian valmisteluun palauttamisen kannalla, hän totesi, että valtuusto oli yksimielinen.

Tiedoksi

Valtuustoaloitteen tekijät

TARKL 02.11.2022 § 76

Tarkastuslautakunta jatkaa asian käsittelyä.

Valmistelija

Hallintokoordinaattori Merja Maijala, 040 834 3849

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Merkittiin, että Sirkka Pikkuvirta jääväsi itsensä ja poistui esteellisinä kokouksesta ennen tämän asian käsittelyä (HL 28 § 1 osallisuusjäävi) klo 9.32.

Tarkastuslautakunta on käsitellyt valtuustoaloitteen tarkennuksineen (KV 25.4.2022 § 41 liite 5, KV 30.6.22 §77 liite 5) ja toteaa, ettei se johda tarkastuslautakunnan osalta toimenpiteisiin.

Perusteluina tarkastuslautakunta esittää seuraavaa:

- Erityistilintarkastuksen tulee perustua taloudenhoidossa esiin tulleisiin epäkohtiin. Valtuustoaloite ei sisällä viittauksia perusteltuihin ja täsmennettyihin epäkohtiin tai väärinkäytöksiin.
- Viittaukset toimivaltaylityksiin, esteellisyyksiin ja salaisiin päätöksiin on esitetty ilman täsmennettyjä, konkreettisia perusteluja.
- Aloitteessa esille tuodut asiat ovat aikaisempien valtuustokausien aikaisia, eikä ole esitetty mitään sellaista epäilyä, joka johtaisi rikos- tai korvauseuraamuksiin.
- Huomattava osa aloitteen sisällöstä koskee kaupungin tytäryhtiöitä, jotka ovat tarkastuslautakunnan toimivallan ulkopuolella.
- Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on päätöksillään 1362, 1363, 1364 ja 1365/2022 hylännyt kaikki valtuustoaloitteen alaisista asioista tehdyt oikaisuvaatimukset.
- Aloitteessa esitetty erityistilintarkastus on huomattavan laaja eikä siihen ole talousarviossa varattu määrärahaa.

Tarkastuslautakunta toteaa kaupunginvaltuustolle, että valtuustoaloitteessa

esitetyt asiat ovat tulleet kaikilta osin selvitettyiksi ja esittää tämän perusteella, että valtuusto toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

TARKL 27.10.2022 § 72

Asian käsittelyä jatketaan. Valtuustoaloite **liitteenä 4** ja tarkennus **liitteenä 5**.

Valmistelija

Hallintokoordinaattori Merja Maijala, 040 834 3849

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta tekee tarvittavat päätökset.

Päätös

Merkittiin, että Sirkka Pikkuvirta jääväsi itsensä ja poistui esteellisinä kokouksesta ennen tämän asian käsittelyä (HL 28 § 1 osallisuusjäävi) klo 18.22.

Asia jätettiin pöydälle. Asian käsittelyä jatketaan 2.11.2022 klo 9.

TARKL 29.09.2022 § 62

Valtuustoaloitteen (**liite 3**) ja tarkennetun aloitteen (**liite 4**) perusteella on käyty läpi valtuustoaloitteen mukaiset toimielimien ja viranhaltijoiden päätökset. Näistä on tehty selvitys, jossa on selostettu valtuustoaloitteen sisältöä, erityistilintarkastuksen määritelmää, alustava tarkastussuunnitelma, koottu kaupungin toimielimien pöytäkirja-aineisto ajalta 1.1.2015 – 25.4.2022 Kemijärven Kehitys Oy:n omistajaohjauksista sekä päätökset koskien Boreal Bioref Oy:tä. Päätöslistauksessa on liitteenä aina ko. päätös. Oheisena selvitys.

Valtuustoaloitteen (KV 30.6.2022 § 77, liite 5) mukaan tarkastus tulisi kohdistaa kaupungin toimielinten eli valtuuston, kaupunginhallituksen ja mahdollisesti lautakuntien päätöksiin sekä viranhaltija- ja omistajaohjauspäätöksiin tehdashankkeeseen liittyen sekä kaupungin eri muodoissaan hankkeeseen myöntämän rahoituksen (vakuudet, takaukset, pääomituksot, osakehankinnat, urakointimaksut, saamiset perinnät tai perimättä jättämiset jne.) siirtymisen eri päätöksillä, niihin päätöksiin liittyvät menettelyt, esittelyt, mahdolliset esteellisyydet, roolit, määräajat, viestinnän, julkipanon kuten myös kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttaminen.

Valtuustoaloitteen tarkennus 30.6.2022 edellyttää asiantuntija-arviointia ja johtopäätösten tekoa. Kuntaliiton mukaan tarkastuslautakunta voi päättää ylimääräisen tarkastuksen teettämisestä seuraavin ehdoin:

- tarkastukseen tulee olla määrärahat budjetoituna
- tarkastuksen tulee kohdistua sen kunnan toimintaan, jonka järjestämisestä tarkastuslautakunta on vastuussa
- tarkastuksen suorittaa kunnan kilpailuttama tilintarkastusyhteisö tai tekijä kilpailutetaan hankintalain mukaisesti
- jos kyseessä on kunnan kokonaisuuden kannalta merkittävä asia, valtuusto päättää tarkastuksen teettämisestä.

Erytystarkastukseen ei ole budjetoitu määrärahoja, jotka täytyy pyytää kaupunginvaltuustolta.

Valmistelija Hallintokoordinaattori Merja Maijala, 040 834 3849

Esittelijä Puheenjohtaja

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta tutustuu selvityksiin ja päätöksiin ja tekee tarvittavat päätökset.

Päätös Merkittiin, että Sirkka Pikkuvirta jääväsi itsensä ja poistui esteellisinä kokouksesta ennen tämän asian käsittelyä (HL 28 § 1) osallisuusjäävi) klo 17.24.

Tarkastuslautakunta päätti jättää asian pöydälle ja odottaa hallinto-oikeuden päätöksiä oikaisuvaatimuksiin, jotka koskevat valtuustoaloitteen sisältöä.

TARKL 25.08.2022 § 54

Tarkastuslautakunta on pyytänyt tarkennusta valtuustoaloitteeseen erityistilintarkastus kaupungin tehtäviin, toimivaltuuksiin ja vastuisiin (KV 25.4.2022) (**liite 2**). Aloitteen tekijät ovat antaneet tarkennuksen valtuustoaloitteen muodossa 30.6.2022 valtuuston kokouksessa (**liite 3**).

Valmistelija Hallintokoordinaattori Merja Maijala, 040 834 3849

Esittelijä Puheenjohtaja

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta jatkaa valtuustoaloitteen valmistelua.

Päätös Merkittiin, että Sirkka Pikkuvirta jääväsi itsensä ja poistui esteellisinä kokouksesta tämän asian käsittelyä ennen (HL 28 § 1) osallisuusjäävi) klo 16.59.

Tarkastuslautakunta merkitsee valtuustoaloitteen tarkennukseen tiedokseen ja jatkaa aloitteen valmistelua.

TARKL 16.06.2022 § 47

Tarkastuslautakunta päätti 10.5.2022 kokouksessaan, että aikaisemmat selvitykset ja päätökset kootaan ja jatketaan asian käsittelyä.

Oheisena päätöksiä ja selvityksiä.

Valmistelija Hallintokoordinaattori Merja Maijala, 040 834 3849

Esittelijä Puheenjohtaja

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta tutustuu selvityksiin ja päätöksiin ja tekee tarvittavat päätökset.

Päätös Tarkastuslautakunta päätti pyytää valtuustoaloitteen tekijöiltä tarkennusta valtuustoaloitteen sisältöön ja jatkaa asian valmistelua.

Merkittiin, että Sirkka Pikkuvirta jääväsi itsensä ja poistui esteellisinä kokouksesta tämän asian käsittelyä ennen (HL 28 § 1) osallisuusjäävi klo 14.45. Varajäsen Jaana Soppela saapui kokoukseen tämän pykälän käsittelyn alussa klo 14.46.

Jorma Vaarala poistui klo 15.52 tämän pykälän käsittelyn aikana.

TARKL 10.05.2022 § 33

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 25.4.2022 jätettiin 18 valtuutetun allekirjoittama valtuustoaloite, jossa esitetään, että Kemijärven kaupunginvaltuusto päättää velvoittaa kaupungin tarkastuslautakunnan ryhtymään toimenpiteisiin erityistilintarkastuksen suorittamiseksi, jolla selvitetään kaupungin toiminnan lainmukaisuutta Boreal Bioref - osakeyhtiön ja sellutehdashankkeen alkuvaiheista lähtien nykyhetkeen eli aikavälillä 1.1.2015 – 25.4.2022, valtuustoaloite **liitteenä 1**.

Kuntalain 121 §:n tarkastuslautakunnan tehtävänä on mm. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Valmistelija Hallintokoordinaattori Merja Majjala, 040 834 3849

Esittelijä Puheenjohtaja

Päätösehdotus Tarkastuslautakunta merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi. Kaupungin talousarviossa ei ole vuodelle 2022 varattu määrärahaa erityistilintarkastusta varten. Tarkastuslautakunta päättää määritellä valtuustoaloitteen pohjalta erityistilintarkastuksen laajuuden ja tehtävät toimenpiteet, päättää valmistelun käynnistämisestä ja nimeää avustavat henkilöt kaupungin organisaatiosta. Erityistilintarkastuksen toteutusta varten on valtuuston hyväksyttävä määräraha.

Päätös Tarkastuslautakunta merkitsee valtuustoaloitteen tiedoksi ja kokoaa aikaisemmat selvitykset ja päätökset ja jatkaa aloitteen valmistelua